

РЕШЕНИЕ

№ 8920

гр. София, 17.06.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав,
в публично заседание на 29.05.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **2953** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. АПК, вр. чл.68, ал.1 ЗЗДискр.

Образувано е на основание изпратена от КЗД жалба от М. В. Ц. от [населено място] против Решение №66/20.02.2024 г. на КЗД, четвърти специализиран постоянен заседателен състав, по преписка №175/2017 г., с което е установено, че разпоредбата на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр.61,2015 г.), във вр. чл.37и, ал. 1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.) не представлява нарушение на чл.4, ал.2 от Закона за защита от дискриминация по признак „обществено положение“, че Министерът на земеделието не е извършил нарушение на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр по признак „обществено положение“, че с прекратяване на договор за наем на земеделска земя от 22.06.2012 г. по отношение на М. В. Ц. не е извършен акт на дискриминация по признак „обществено положение“ от страна на Кмета на [община], че Народното събрание на Република България не е допуснало дискриминация по признак „обществено положение“ с приемането на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр.61,2015 г.), във вр. чл.37и, ал. 1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.) и е оставена без уважение жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017 г., подадени от М. В. Ц. от [населено място]. В жалбата се излагат подробни съображения относно дискриминационния характер на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ, като според жалбоподателя е налице неравноправно третиране по отношение на него като ползвател на пасища и мери от ОПФ. Предвид това иска оспореното решение на КЗД да бъде отменено изцяло.

Ответникът, Комисия за защита от дискриминация, чрез процесуалния си

представител юрисконсулт Н. К., в писмено становище оспорва подадената жалба с доводи за нейната неоснователност. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованата страна, Кмета на [община] в представен писмен отговор изразява становище за неоснователност на жалбата по изложени съображения. Намира обжалваното Решение № 66/20.02.2024 г. по преписка №175/2017 г. на КЗД за законосъобразно, правилно и обосновано, издадено при спазване на материалния закон и процесуалните правила, като излага подробни аргументи. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованата страна, Министъра на земеделието и храните, чрез процесуалния си представител юрисконсулт Б. П., в съдебно заседание оспорва жалбата. Счита оспореното решение на Комисията за защита от дискриминация за правилно и законосъобразно, поради което моли да бъде оставено в сила. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на евентуално претендираните от жалбоподателя разноски. Подробни съображения са развити в представени писмени бележки.

Заинтересованата страна, Народно събрание на Република България, не е изразила становище по жалбата.

По делото са събрани писмени доказателства. Приложената в заверено копие образувана пред КЗД преписка №175/2017 г.

Административен съд - София-град, в настоящия съдебен състав, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

Производството пред КЗД е образувано по жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017 г., подадени от М. В. Ц., за осъществено спрямо него нарушение на ЗЗДискр. В жалбата са изложени твърдения, че с приетото в края на 2015 г. изменение на Закона за собствеността и ползването на земеделски земи /ЗСПЗЗ/, според което, за да продължиш да участваш в програми за подпомагане на ЕС следвало всички земеделски производители, които не притежавали животни, да приведат договорите си в съответствие с новите изисквания на чл. 37и ЗСПЗЗ, а именно – да разполагат към 01.02.2016 г. със съответстващия на наетата площ брой собствени животни, е въведено по-неблагоприятно третиране на земеделските производители неживотновъди в сравнение със земеделските производители животновъди. По този начин всички земеделски производители, с изключение на животновъдите били ограничени да се възползват от посочените програми за подпомагане на площ. С това намира, че е осъществена дискриминация спрямо него, тъй като по този начин бил лишен от възможността да увеличи индивидуалните си доходи в противоречие на чл.39, т.1, б от ДФЕС. Нарушени били основни права на земеделските производители като например принципът на прозрачност и изискването за липса на дискриминация, заложен в съображение 4 и 7 на Регламент (ЕС) № 1306/2013, като и че при провеждането им не били спазени основни процесуални правила в административното право.

С Разпореждане №614/05.09.2017г. па Председателя на КЗД е образувана преписка №175/2017 г. по жалбата на Ц. като с оглед оплакванията за дискриминация по признак „обществено положение“. Преписката е разпределена на Четвърти специализиран постоянен заседателен състав и е възложено на членовете на състава да определят председател и докладчик по преписката, който да започне процедура по проучване за изясняване на фактите и обстоятелствата от значение за случая. За

разпореждането жалбоподателят е уведомен на 15.09.2017 г., като му е указана доказателствената тежест за установяване на фактите, изложени в жалбата.

С Решение №46/26.01.2018 г. на КЗД, Четвърти специализиран постоянен заседателен състав, на основание чл.52, ал.2 от ЗЗДискр. във вр. с чл.70, ал.1 от ЗЗДискр. и чл.27, ал.2, т.6 и чл.130, ал.2 от АПК, е оставена без разглеждане жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017г. и е прекратено производството по преписка №175/2017 г. по описа на КЗД. За да постанови този резултат Комисията с приела, че разпоредбата на чл.52, ал.2 ЗЗДискр. предвижда, че КЗД не образува производство, когато има заведено дело пред съд по същия спор.

С Определение №5456/04.09.2018 г. по адм. д. №6607/2018 г. на АССГ е отменено Решение №46/26.01.2018 г. на КЗД и преписката е върната за произнасяне по същество.

С Разпореждане №37/21.01.2019 г. на Председателя на КЗД е възобновено производството по преписка №175/2017 г., същата е разпределена на Четвърти специализиран постоянен заседателен състав, който е избрал председател на състава и докладчик.

Постановено е Решение №322/10.06.2020 г. на КЗД, с което Четвърти специализиран постоянен заседателен състав се е произнесъл, както следва: 1. Установява, че разпоредбата на §15, ал.2 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр.61,2015 г.) във вр. чл.37и, ал. 1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.) не представлява нарушение на чл.4, ал.2 от Закона за защита от дискриминация по признак „обществено положение“. 2. Установява, че с прекратяване на договор за наем на земеделска земя от 22.06.2012 г. по отношение на М. В. Ц. не е извършен акт на дискриминация по признак „обществено положение“ от страна на кмета на [община]. 3. Остава без уважение жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017 г., подадени от М. В. Ц..

С Решение №1269/26.02.2021 г. по адм. д. №6672/2020 г. на АССГ е отменено Решение №322/10.06.2020 г. на КЗД поради нарушение на изискванията за форма на акта съгласно чл.59, ал.2 АПК и чл.66 ЗЗДискр., тъй като е налице съществено разминаване между мотиви и диспозитив и преписката е върната на КЗД за ново произнасяне в съответствие с мотивите на решението.

С Разпореждане №550/29.04.2021 г. на Председателя на КЗД е възобновено производството по преписка №175/2017 г. и същата е разпределена за разглеждане на Четвърти специализиран постоянен състав, който е избрал председател на състава и докладчик, видно от писмо №12-11-1727/18.05.2021 г.

Жалбоподателят е уведомен за възобновеното производство и провеждането на процедура по проучване по реда на чл.55 ЗЗДискр. по преписка №175/2017 г. с уведомление изх. №44-00-1981/03.06.2021 г., получено от него на 07.06.2021 г. Като ответни страни в производството са конституирани Кмета на [община], уведомен с Уведомление изх. №16-15-259/21.06.2021, получено на 24.06.2021 г. и Министъра на земеделието, уведомен с Уведомление изх. №90-06-18/21.06.2021 г., получено на 24.06.2021 г.

Постановено е Решение №135/01.03.2022 г. на КЗД, с което Четвърти специализиран постоянен заседателен състав се е произнесъл, както следва: I. Установява, че разпоредбата на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр.61,2015 г.) във вр. чл.37и, ал. 1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.) не представлява нарушение на чл.4,

ал.2 от Закона за защита от дискриминация по признак „обществено положение“; II. Установява, че с действията си министърът на земеделието не е извършил нарушение на чл.4, ал.2 от Закона за защита на дискриминация по признак „обществено положение“; III. Установява, че с прекратяване на договор за наем на земеделска земя от 22.06.2012 г. по отношение на М. В. Ц. не е извършен акт на дискриминация по признак „обществено положение“ от страна на Кмета на [община]; IV. Остава без уважение жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017 г., подадени от М. В. Ц. от [населено място].

С решение №4433/30.06.2022 г. по адм. д. №3051/2022 г. на АССГ е отменено Решение №135/01.03.2022 г. на КЗД поради съществено процесуално нарушение – неучастие на надлежна страна в хода на проведеното административно производство. Преписката е върната на КЗД за ново произнасяне със задължителни указания за конституиране на Народното събрание.

С Разпореждане № 398/30.05.2023 г. на Председателя на КЗД е възобновено производството по преписка №175/2017 г. и същата е разпределена за разглеждане на Четвърти специализиран постоянен състав, като е определен и докладчик по преписката.

Изпратени са уведомителни писма във връзка с възобновеното производство и откритата процедура по проучване по реда на чл.55 от ЗЗДискр. по преписка №175/2017 г. на Народно събрание на Република България с уведомление изх. № 60-00-30/27.06.2023 г., на Министъра на земеделието и храните с уведомление изх. № 90-06-6/27.06.2023 г., на Кмета на [община] с уведомление изх. № 16-15-335/27.06.2023 г. и на жалбоподателя с уведомление изх. № 44-00-2430/27.06.2023 г. Получени са писмени становища от Народното събрание на Република България, Министъра на земеделието и храните, Кмета на [община] и от М. В. Ц.. От докладчика по преписката е изготвен Доклад-заключение, и допълнение към Доклад-заключение, според които надлежно конституирани страни по преписката са М. В. Ц. – в качеството му на жалбоподател, Кмета на [община] и Министъра на земеделието, храните и горите – в качеството им на ответни страни. С доклада е предложено насрочване на открито заседание за разглеждане на преписка и призоваване на страните, посочени в доклада. Изпратени са уведомления за призоваване до М. В. Ц., Министъра на земеделието, храните и горите и Кмета на [община].

Преписката е разгледана в открито заседание /л. 451 от делото/, на което като конституирани страни отново са: Жалбоподател – М. В. Ц. и Ответни страни – Кмета на [община] и Министъра на земеделието, храните и горите. Като е приел, че страните са редовно призовани, съставът е дал ход на преписката, счел е преписката за изяснена от фактическа и правна страна, поради което същата е обявена за решаване.

Постановено е процесното Решение №66 на КЗД, с което Четвърти специализиран постоянен заседателен състав се е произнесъл, както следва:

I. Установява, че разпоредбата на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр.61,2015 г.) във вр. чл.37и, ал. 1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.) не представлява нарушение на чл.4, ал.2 от Закона за защита от дискриминация по признак „обществено положение“.

II. Установява, че с действията си министърът на земеделието не е извършил нарушение на чл.4, ал.2 от Закона за защита на дискриминация по признак „обществено положение“.

III. Установява, че с прекратяване на договор за наем на земеделска земя от 22.06.2012 г. по отношение на М. В. Ц. не е извършен акт на дискриминация по признак „обществено положение“ от страна на Кмета на [община].

IV. Установява, спрямо Народното събрание на Република България, че с приемането на § 15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 61/2015 г.) във вр. чл.37и, ал.1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.), не е допуснало дискриминация по признак „обществено положение“.

V. Остава без уважение жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017 г., подадени от М. В. Ц. от [населено място].

В мотивите на решението е прието, с оглед фактическите твърдения в жалбата, че по същество се претендира дискриминационен характер на разпоредбата на §15, ал.1 ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ бр.61 от 2015 г.), вр. чл.37и, ал.1 и ал.4 ЗСПЗЗ (ДВ бр.14 от 2015 г.). Прието е, че фактическите оплаквания на жалбоподателя по същество са насочени срещу разпоредбата на §15, ал.1 ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ, тъй като е регистриран земеделски производител, който не е спазил тази разпоредба да приведе в срок до 01.02.2016 г. договора си за наем на земеделски земи /пасище, мера/ в съответствие с изискванията на чл.37и, ал.1 и ал.4 ЗСПЗЗ, в резултат на което договорът му за наем е бил прекратен от Кмета на [община] на основание §15, ал.3 ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ. В мотивите на решението е посочено, че съставът на КЗД е установил, че с изменението и допълнението на ЗСПЗЗ, обнародвано в ДВ бр.14 от 2015 г. е създадена нова процедура относно отдаването за ползване под наем или аренда на пасища, мери и ливади от ДПФ и ОПФ, в съответствие с която посочените се разпределят само на собственици или ползватели на животновъдни обекти с регистрирани пасищни селскостопански животни без провеждането на тръжна процедура. Съставът е приел, че пасищата и мерите от ОПФ са публична собственост на общината и националния законодател суверенно може да регламентира начина на разпореждане и управление на публична собственост, в т.ч. и под формата на отдаване под наем и аренда, осъществявайки националната политика в областта на селското стопанство. Четвърти специализиран постоянен заседателен състав е взел предвид и Решение №5 от 27.03.2018 г. на Конституционния съд на Република България, по конституционно дело № 11 от 2017 г., като предвид приетата в него конституционностьобразност на атакуваната разпоредба е приел че е неуместно изследването на въпроса за наличие на дискриминация при констатирана съгласуваност на разпоредбата с чл.6 от КРБ. След като са изложени подробни мотиви защо разпоредбата на §15, ал.1 ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ бр.61 от 2015 г.), вр. чл.37и, ал.1 и ал.4 ЗСПЗЗ (ДВ бр.14 от 2015 г.) не е дискриминационна и не представлява нарушение на чл.4, ал.2 ЗЗД по признак „обществено положение“, е прието и че конституираните в производството ответници, по подробно изложени мотиви не са извършили дискриминация.

Решението е получено от жалбоподателя на 27.02.2024 г.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи: Жалбата е депозирана от надлежна страна в законоустановения в чл.68, ал.1 ЗЗДискр. срок. Оспореното решение е получено от жалбоподателя на 27.02.2024 г., а жалбата е изпратена с куриер на 07.03.2024 г. Следователно същата е процесуално ДОПУСТИМА. Разгледана по същество, настоящият съдебен състав я намира и за ОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно изричната разпоредба на чл.168, ал.1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен, въз основа на

представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт, на всички основания по чл.146 АПК, като съгласно ал.2 на същия член съдът обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това.

Съдът счита, че оспореният административен акт е постановен от компетентен орган, в рамките на предоставените му правомощия, съгласно чл.47 от ЗЗДискр. Решаващият състав на КЗД е постановил процесното решение в съответствие с чл. 48, ал. 1 и ал. 3, вр. чл. 54 от ЗЗДискр. Същото е подписано от всички членове на състава, съгласно разпоредбата на чл.64 ЗЗДискр.

Съдът обаче счита, че в хода на проведеното производство са допуснати съществени процесуални нарушения, основание за отмяна на оспорения акт. В тази връзка съдът констатира, че ответникът не е изпълнил указанията на съда в отменителното решение, въз основа на което е проведено поредното производство, като не е конституирал правилно страните в производството. Съгласно мотивите на отменителното решение като надлежен ответник е следвало да бъде конституирано Народното събрание, на което да се предостави възможност за участие в производството. От представената административна преписка се установява обаче, че на Народното събрание е дадена възможност само да представи писмено становище по приложената жалба и допълненията към нея, като същото не е конституирано като ответник в приетия в производството доклад-заключение, както и в допълнението към него. Народното събрание не е призовано като надлежен ответник и за проведеното открито заседание, което е проведено в негово отсъствие и на което преписката е обявена за решаване. Съгласно разпоредбата на чл.173, ал.2 от АПК дадените указания по тълкуването и прилагането на закона са задължителни за органа при последващо разглеждане на административната преписка, следователно с неспазването им КЗД е допуснала съществени процесуални нарушения.

Изложеното води до извод за нарушение на чл.146, т. 3 АПК, поради което решението следва да бъде отменено. Без участието на надлежна страна в производството се ограничават нейните права да се запознае с административната преписка, да дава становища, да сочи доказателства, да участва в помирително производство и в заседанията на Комисията. Преписката следва да бъде върната за ново разглеждане, при съобразяване на указанията по тълкуването и прилагането на закона, а именно: Следва да бъде конституирано като надлежен ответник Народното събрание, на което да се предостави възможност за участие в производството.

С оглед изхода на делото жалбоподателят има право на присъждане на разноски. Доколкото в настоящото производство от същия не са претендирани такива, не следва да се присъждат.

Водим от гореизложеното и на основание чл.173, ал.2 АПК Административен съд - София-град, II отделение, 52 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение №66/20.02.2024 г. на КЗД, четвърти специализиран постоянен заседателен състав, по преписка №175/2017 г., с което е

установено че разпоредбата на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр.61,2015 г.) във вр. чл.37и, ал. 1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.) не представлява нарушение на чл.4, ал.2 от Закона за защита от дискриминация по признак „обществено положение“, че Министерът на земеделието не е извършил нарушение на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр по признак „обществено положение“, че с прекратяване на договор за наем на земеделска земя от 22.06.2012 г. по отношение на М. В. Ц. не е извършен акт на дискриминация по признак „обществено положение“ от страна на Кмета на [община], че Народното събрание на Република България не е допуснало дискриминация по признак „обществено положение“ с приемането на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр.61,2015 г.) във вр. чл.37и, ал. 1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.) и е оставена без уважение жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017 г., подадени от М. В. Ц. от [населено място].

ИЗПРАЩА преписката на Комисията за защита от дискриминация за ново произнасяне по жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017 г., подадени от М. В. Ц. от [населено място], при спазване на задължителните указания по прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение.

Решението подлежи на обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от уведомяване на страните, на които на основание чл.138, ал.3 АПК да се изпрати препис от същото.

СЪДИЯ: